
Saksnr: 2020/61179-1
Saksbehandlar Heidi Bjønnes Larsen
Dato: 14.08.2020

Til: Hovudutval for næring

Frå: Fylkesdirektøren

Landbruk som ei utvida oppgåve for fylkeskommunen- status i arbeidet

Bakgrunn for saka

Frå 2020 har Vestland fylkeskommune fått eit større ansvar innan landbruk og mat, gjennom å skulle ta ei tydeligare koordinerande rolle og gjennom at vi har fått ansvar for fleire verkemiddel. I februarmøtet vedtok hovudutvalet '[Handlingsplan for landbruk i Vestland 2020](#)'. Fylkesrådmannen fekk fullmakter på fleire område, og resultatane skulle leggast fram for hovudutvalet. Denne saka syner status i arbeidet med landbruk per august 2020.

Handlingsplan for landbruk konkretiserer strategiske føringar og prioriteringar for arbeidet til Vestland fylkeskommune i 2020. Dokumentet blei utarbeida i samarbeid med partnerskapen, og gjev retning for dei viktigaste områda innan landbruk som den regionale partnerskapen skal løfte saman i 2020. Handlingsplanen listar opp 12 område partnerskapen skal løfte saman for å styrkje landbruket i Vestland. I lys av den nye rolla til fylkeskommunen har vi lagt vekt på å koordinere partnerskapen til samla innsats. Vi har etablert eit godt samarbeid med Fylkesmannen i Vestland, Innovasjon Norge og faglagane. Det er etablert faste møtepunkt og vi jobbar med å nytte felles digitale verkty for å samordne arbeidet. Dei mest omfattande sakene som har vore lagt fram for landbrukspartnerskapen i 2020 er innspel til jordbruksforhandlingane, prioriteringar knytt til investering og bedriftsutviklings midlane og vurdering av søknader om regionale tilretteleggingsmidlar og rekrutterings- og kompetansemidlar. Vi har også hatt fleire møte for å oppdatere kvarandre på utfordringane som koronapandemien har gitt landbruksnæringa.

Investerings- og bedriftsutviklingsmidlar i landbruket

Sak om føringar for Investering og bedriftsutvikling midlar (IBU) vart lagt fram for hovudutvalet i februar 2020. Innovasjon Norge bad om ei mindre omprioritering mellom produksjonane. Sak om omdisponering av IBU-midlane vart lagt fram for hovudutvalet i mai. Grunna stor investeringsvilje i landbruket i Vestland 2020, var IBU-midlane for Vestland brukt innan mai. Fylkeskommunen ved fylkesordførar, har sendt brev til LMD med oppmoding om å tilføre meir midlar til investeringar i landbruket.

Regionale tilretteleggingsmidlar i landbruket

Fylkesrådmannen fekk fullmakt til å tildele 6 700 000 kr. Utlysingsteksten for regionale tilretteleggingsmidlar i landbruket var utforma i tråd med handlingsplanen. Den 15. april var det søknadsfrist for midlar til regionale tilretteleggingstiltak i landbruket i Vestland. Det er handsama 30 søknader til ein samla søknadssum på rundt sju millionar. Tildelinga vart drøfta med landbrukspartnerskapen den 26.mai. Etter avtale med partnerskapen vart søknadar relatert til covid-19 situasjon hurtigbehandla. Våren 2020 vart det gitt tilsegn til prosjekt for 3 657 000kr. Det er 3 105 280 kr igjen til neste søkerunde. Oversikt over tildelingar for regionale tilretteleggingsmidlar våren 2020, prosjektvurderingar og prosjekttomtale er lagt ved i saka. Neste søknadsfrist for RT er 1. oktober.

Rekruttering og kompetanse i landbruket

Fylkesrådmannen fekk fullmakt til å tildele 1 960 000 kr. Utlysningsteksten for rekrutterings og kompetanse i landbruket var utforma i tråd med handlingsplanen. Den 15. april var det søknadsfrist for midlar til rekruttering og kompetanse i landbruket i Vestland. Ramma var 1 960 000kr. Det er handsama 22 søknader til ein samla søknadssum på rundt fire millionar. Tildelinga vart drøfta med landbrukspartnarskapen den 26.mai. Etter avtale med partnarskapen vart søknadar relatert til covid-19 situasjon hurtigbehandla. Våren 2020 vart det gitt tilsegn til prosjekt for 1 344 000kr. Det er det 616 000 kr igjen til neste søkerunde. Oversikt over tildelingar for rekruttering og kompetanseheving våren 2020, prosjektvurderingar og prosjekt omtale er lagt ved i saka. Neste søknadsfrist for rekruttering og kompetanseheving er 1. oktober.

Kompetansenettverk i Vest Norge

Fylkesrådmannen fekk fullmakt til å tildele 2 400 000 kr til Kompetansenettverk i Vest Norge. Frå 1. januar 2020 fekk Vestland fylkeskommune oppdragsgjevar ansvar for Kompetansenettverket i Vest-Norge. Kompetansenettverket i Vest-Norge dekker Vestland fylke. Målgruppa for ordninga er små matbedrifter med inntil 10 tilsette. Det kan også vere primærprodusentar eller næringsmiddelbedrifter med mål om å utvikle, foredle og selje kvalitetsprodukt basert på lokale råvarer. I tillegg kan reiselivsprodukt som har utviklingsprosjekt i samarbeid med lokalmatprodusentar også omfattast av ordninga. Sogn Jord- og Hagebruksskule driftar Kompetansenettverket i Vest-Norge. Vestland fylkeskommune har vidareført styringsgruppa og har gått inn som leiar av styringsgruppa. Styringsgruppa har laga ein handlingsplan for 2020. Oppdragsbrev frå Vestland fylkeskommune til Kompetansenettverk i Vest Norge og handlingsplan for 2020 er lagt ved i saka.

Kystskogbruket, arbeid med skog og bruk av tre

Fylkesrådmannen fekk fullmakt til å tildele 1 380 000 kr sett av til prosjektmidlar innan Kystskogbruket. Midlane er tildelt i samarbeid med dei andre fylka som er medlemmar i Kystskogbruket. Det blei lagt fram ei eiga orientering om dette i hovudutvalet sitt møte i juni. Vi har fått eit tettare samarbeid med dei andre fylka i Kystskogbruket og med Skognæringsforum i Vestland. Dette samarbeidet vil vi styrkje i tida som kjem. Vi har også faste møtepunkt med Fylkesmannen og Innovasjon Norge om bruk av tre. Dette er også noko vi vil jobbe meir med framover.

Klima, miljø og berekraft

Hovudutvalet var opptekne av klima, miljø og berekraft under handsaming av Handlingsplan for landbruk. Berekraft er høgt på dagsorden i mykje av arbeidet som blir gjort innan landbruksområdet. Mange av prosjekta som har fått støtte frå regionale tilretteleggings- og kompetansemidlar, bidreg til auka berekraft i landbruket gjennom å bygge kunnskap og setje i verk tiltak som har positive effektar på klima og miljø. Innan husdyrhaldet er prosjekt som arbeider for å betre dyrehelsa, auke beitebruket, heve avlingsnivået og tilpasse klimarådgevinga til kvar enkelt gard, døme på dette. Innan planteproduksjonen har prosjekt som arbeider for å utvikle og auke produksjon av frukt, bær og grønsaker både gjennom profesjonelt- og bylandbruk, fått støtte. Digitale kurs som bidreg til ny kunnskap, erfaringsutveksling og nettverksbygging med deltakarar frå heile fylket, er det lagt opp til heilt eller delvis i mange av prosjekta. Vestland fylkeskommune gav uttale til Klimakur 2030. Administrativ uttale til Klimakur 2030 vart lagt fram for fylkesutvalet i april.

Oppsummering av arbeidet så langt

Året som ny fylkeskommune starta med å utarbeide styringsdokument og få på plass strukturar for utlysing, søknadshandsaming og utbetaling. Fylkeskommunen har fått overført prosjekt til ein verdi av elleve millionar frå fylkesmannen i Vestland. Det var også viktig å få på plass gode rammer for samarbeid i partnarskapen. Når dei overordna strukturane var på plass starta vi å jobbe meir tematisk. I løpet av våren har vi jobba for å styrke samarbeide med dei andre fylka i Kystskogbruket. Vi har gjennomført møte om vilt og viltforvaltning med kommunane. Vi har bidrege til å få etablert Biogass –og gjødselforum Vestland. Vi har starta eit forprosjekt for å auke rekrutteringa til naturbruk. Vi har også gjort ein heil del andre ting, tabellen under syner dei 12 områda partnarskapen skal løfte saman for å styrkje vestlandslandbruket og arbeidet som er gjort så langt i 2020.

Arbeidet i vår er blitt påverka av covid-19 pandemien. Vi ønskjer å arbeide tettare opp mot kommunane. Våren 2020 planla vi saman med Fylkesmannen og Innovasjon Norge seks fysiske møteplassar for å møte kommunane. Desse vart avlyst. I staden vert det digitale eller fysiske møter i løpet av hausten. Hausten 2020 var det, i samarbeid med fylkesmannen og Innovasjon Norge, planlagt landbrukskonferanse for Vestland. Landsbrukskonferansen for 2020 vart utsett til 2021.

Områda lista i Handlingsplan for landbruk vi skal løfte i 2020 for å styrkje Vestlandslandbruket	Dette er gjort per august 2020:
Auke produksjonen på lokale ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt • Føringar på IBU midlar
Meir og betre grovfôrforproduksjon og bruk av lokale beiteressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt • Føringar på IBU midlar
Støtte opp om mjølk som berande produksjon	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt • Medlem i styringsgruppa til Storfeprosjektet • Føringar på IBU midlar
Vestland skal vere førande i landet på frukt og bær	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt. • Deltek i arbeidet til Programstyret for frukt og bær • Følgd opp større tilskot gitt til utvikling av kunnskapsmiljøet på Njøs og etablering av ein felles infrastruktur (pakkeri) for frukt- og grøntnæringa lokalisert på Håbakken i Lærdal
Leggje til rette for innovasjon og konkurransekraft i heile verdikjeda for lokalt trevirke	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritert i utlysing av RT-midlar • Støtta relevante prosjekt • Støtta pågåande tredrivarprosjekt i Vestland og innleia eit tettare samarbeid med fylkesmannen og Innovasjon Norge. • Føringar på IBU midlar • Delteke som observatør i Skognæringsforum Vestland • Innleia eit tettare samarbeid med dei andre fylka i Kystskogbruket
Samordne innsatsen i fylket for å løyse utfordringar og utvikle nye lønsame produksjonar	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid i partnerskapen • Føringar på IBU midlar
Vere ein aktiv medspelar i utforminga av den nasjonale politikken på landbruksområdet	<ul style="list-style-type: none"> • Fylkeskommunen gjev årleg innspel til jordbruksforhandlingane • Oppdragsbrev til Innovasjon Norge med føringar for IBU-midlane. • Sendt brev til LMD med oppmoding om å auke ramma for investeringsmidlar for 2020
Auke mangfaldet og verdiskapinga knytt til lokal mat og drikke og også nytte dette i reiselivssamanheng	<ul style="list-style-type: none"> • Starta arbeidet med eit forprosjekt for auka verdiskaping i krysspunktet mat, kultur og reiseliv • Leiar styringsgruppa for Kompetansenettverket i Vest-Norge • Partnerskapsavtale med Matarena AS

	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid med Bergen kommune om deira medlemskap som gastronomiby i UNESCO sitt nettverk for kreative byar • Møte for fylkeskommunane i Styringsgruppa for utviklingsprogrammet – landbruks- og reinbasert vekst og verdiskaping
Legge til rette for auka bruk av FoU og ny teknologi	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid i partnerskapen • Bidrege til å sende relevante prosjektsøkarar til Regionalt forskingsfond
Legge til rette for at næringa i fylket kan drive på ein meir miljø og klimavenleg måte, og å tilpasse seg framtidige klimautfordringar	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt • Samarbeid i partnerskapen • Vestland fylkeskommune, med landbruk som område, er ein del av SFI Climate Futures • Bidrege til etablering av Biogass –og gjødselforum Vestland
Sikre og utvikle jordressursane og produksjonsgrunnlaget for vidare matproduksjon gjennom god og effektiv arealbruk og eit sterkt jordvern	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt
Betre rekrutteringa og omdømet til landbruket	<ul style="list-style-type: none"> • Støtta relevante prosjekt • Fylkeskommunen har tatt initiativ til og koordinerer eit forprosjekt for å auke rekrutteringa til naturbruk • Søkt og fått finansiering til vaksenagronom på Stend og Mo og Øyrane vidaregåande skular, og til vaksengartnar på Voss vidaregåande skule

Vedlegg 1: Oversikt over tildelingar for regionale tilretteleggingsmidlar våren 2020

Vedlegg 2: Prosjektvurderingar og prosjektomtale for regionale tilretteleggingsmidlar våren 2020

Vedlegg 3: Oversikt over tildelingar for rekruttering og kompetanseheving våren 2020

Vedlegg 4: Prosjektvurderingar og prosjekt omtale for rekruttering og kompetanseheving våren 2020

Vedlegg 5: Oppdragsbrev frå Vestland fylkeskommune til Kompetansenettverk i Vest Norge

Vedlegg 6: Handlingsplan for Kompetansenettverk i Vest-Norge 2020